

VEČERNI LIST

Cena celoletno po pošti K 40.—, za Ljubljano K 36.—
 polletno " " 20.— " " 18.—
 četrtletno " " 10.— " " 9.—
 mesečno " " 3.50. " " 3.—
 Prednizeta in uprava: Kopitarjeva ulica 6. — Telefon 59.

NEODVISEN DNEVNIK

Inzerati: Enostopna poltiskovna (59 mm široka in 8 mm visoka ali nje prostori) za enkrat po 50 vin., za dvo- in večkrat po 45 vin. — Ob sobotah dvojni tarif. — Poslano: Enostopna poltiskovna K 1.—, — izhaja vsak dan, izvenredno nedelje in praznike, ob 8. uri popoldne.

Mažari brez vlade!

Nova demarkacijska črta na Ogrskem.

LDU Budimpešta, 21. marca. (DKU) OKU javlja: Včeraj predpoldne je načelnik v Budimpešti delujoče zavezniške vojaške misije, podpolkovnik Vix obiskal na čelu misije začasnega predsednika ogrske republike Mihaela Karolyja in mu izročil noto s pripombo, da nova demarkacijska črta, ki je označena v tej noti, ne pomeni demarkacijske črte premirja, ampak politično mejo. Spomenica je podpisana od intermističnega poveljnika na Ogrskem se nahajajoče armade generala D. Lobita v Belgradu dne 19. marca in ugotavlja predvsem mejo nevtralne zone, ki jo zasedejo čete zaveznikov, kakor sledi: Vzhodna meja teče od Orada v Nagy Szalontu, železniško progo Nagy Szalonta - Veliki Varadin - Nagy Karoly - Szatmar - Nemety; severna meja: reki Szamos in Tisa do točke, kileži pet kilometrov severnozahodno Vasaros Namanya in se ukrivi pet kilometrov zapadno Debrecina, tri kilometre zahodno Devabanja, zapadno Gyoma - Oros Haca, Hot Mezö Vasarhely in pet kilometrov zapadno Segedina. Južna meja je reka Maros, mesto Arad in Segedin, katere zasedejo zavezniške čete izključno vseh madžarskih in rumunskih čet. Umik ogrskih čet za zapadno mejo nevtralne zone,

se pričinja dne 23. marca ter se ima končati v teku največ desetih dneh. Med tem časom bo general Gondrecourt, katerega sem jaz pooblastil, prevzel poveljništvo vzhodne nevtralne zone, le-to zasedel z zavezniškimi četami in nadzoroval umikanje ogrskih čet. — Ono vojno gradivo, ki se nahaja v zoni, katero zasedejo rumunske čete, inventarizirajo francoski častniki in vojaki in ga shranijo. To gradivo, katero ni smatrati za vojni plen, bodo potem smele odnesti ogrske čete. Ono vojno gradivo pa, ki se nahaja v nevtralni zoni, se da na razpolago ogrski državi, katera to gradivo lahko pusti na kraju, kjer leži, ali ga pa odnese. Železniško in gospodarsko gradivo ogrske države mora ostati na mestu toliko časa, dokler se ni nadaljeje ukrenilo. To se bo inventariziralo ter bo ogrsko - rumunsko poveljništvo pod predstvom generala Gondrecourta predlagalo način uporabe. Meščanska uprava v nevtralni zoni sme ostati pod kontrolo zavezniškega poveljstva v rokah madžarske vlade. Madžarsko orožništvo in redarstvena straža bosta pod vodstvom zgoraj imenovanega poveljništva skrbela za vzdrževanje miru in reda. Podpisan: D. Lobit.

Mažarska vlada odstopila.

Provizorični predsednik madžarske ljudske republike Mihael Karoly je sklical po sprejemu te spomnice na dan 20. marca ministrski svet, na katerem je sporočil članom vlade vsebino spomenice. Na tej seji so razpravljali člani kabineta o odločitvi premembli, ki je nastala vsled te spomenice in zunanje političnem položaju in o katastrofah, ki bi grozile gospodarskemu razvoju Ogrske, če bi se moralo izpolniti tudi te najnovejše zahteve entente. Ministrski svet je potem sklenil demisionirati. Provizorični predsednik republike je sprejel to demisijo.

LDU Budimpešta, 21. marca. (Dun. KU) Sinoči je prinesel legacijski svetnik baron Tibor Podmaniczky šefu vojaške

misije alirancev, podpolkovniku Vixu odgovor ogrske ljudske republike na spomenico, v kateri se izreka, da ogrska vlada ni v stanju sprejeti na znanje odlok mirovne konference in da ne more sodelovati pri njegovi izvršitvi. Ta odlok je v popolnem nesoglasju z premirjem, ki je bil sklenjen dne 13. novembra 1918 in ker se ne ozira na eksistenčne interese dežele, ovira razvoj dežele in zakrivlja kršenje miru. Ker ogrska vlada ni v stanju prevzeti odgovornost za izvršitev tega odloka, ker ni bila povabljena na mirovno konferenco in ker ne bi mogla sodelovati pri izvršitvi tega odloka, je primorana demisionirati še danes. Podpisan: Karolyi.

Vjedavke.

Komaj je proglašena svobodna trgovina, že so pograbil za to ugodno priliko krvoseji, ki sedaj navijajo cene, da je groza. Ti navijalci so izrodek svetovne vojske in negovanci bivše Avstrije, ki si jim ni upala stopiti na prste. Od velikih bank do zadnjega obrežanega ali neobrežanega juda je vse navijalo cene. Vlada je te stvari mirno gledala, ker so banke podpisavale vojna posojila. Trpelo je ubogo ljudstvo. Ta golazen še danes ni izginila izmed nas. Prav tako vjeda in pije kri v Sloveniji ko na Hrvaškem in v Srbiji.

Le pogledimo! Pred malop dnevi je meterski stot žita v Sremu stal 120 K, danes zahteva vjedalka zanj že 200 K. In to v deželi, kjer je žita v preobilici, medtem ko ga Slovenija še strada. Ne le to!

Med tem ko se pri nas ljudstvo še bori s pomanjkanjem, pa te vjedavke preko Ogrske, Reke, Trsta, Maribora in po vseh prehodih pošiljajo žito in živino v Italijo in Nemško Avstrijo — našim sovražnikom. Treba bo nastopiti z vso strogostjo napram tem ljudem, da obvarujemo ljudstvo in državo velike škode.

Tip teh vjedavk je posebne vrste. Cel dan ne dela ničesar, v kavarni sedi, skozi okno gleda, karte igra, je in pije za pet drugih. Vjedanje bednih soljudi ali z drugimi besedami navijanje cen jim je postala perverzna slast. Ti ljudje ne bodo v normalnih razmerah nikdar več postali koristni člani človeške družbe. Na prelahek način so prišli do premoženja in sedanjega bogastva. Toda, kakor povsod, se bo tudi tu uresničilo: kakor dobljeno, tako zgubljeno!

Napram tem elementom ne sme biti preostro nobeno sredstvo. Oni so štrup za državo, narod in družbo. Kakor vjedavka — už danes ni le nadležna, marveč smrtonosna, ker prenaša pegavico — tako so tudi te vjedavke ne le nadležne, marveč v sedanjih socialnih razmerah skrajno nevarne.

Oblast naj jih preganja z vso resnobo! Njihova kotišča so znana. Ne bo težko dobiti cele zalege. Konfiscira naj se jim vse krivično napravljeno premoženje, nje same pa pošlje v prisilno delavnico! Najrajši se shajajo pri igralnih mizicah po kavar-

lah, kjer je po zraku bankovci po 20, 50, 100, 500 in 1000 kron kakor smeti. Policija bi tu imela hvalažen, čeprav zelo nečeden posel. Ampak v interesu javnosti in ljudstva je treba gnus premagati in za-
leto streliti!

Ni hvaležnejšega posla od tega!

Krivci neznosne druginje mesa.

V zadnjem času se je razpaslo na kmetih, zlasti v ljubljanski okolici, splošno prekupovanje klavne živine tako, da dobi porabnik meso šele iz tretje ali četrte voke. Vsak prekupec stremi za masnim zaslužkom, vsled česar naraščajo cene od dne do dne tako, da si danes zamore privoščiti kos mesa samo kak bogataš ali vojni dobičkar. Prejšnje čase je pristojna oblast nastopala z vso strogostjo proti prekupcem, ki so brez obrtne pravice napuovali in dražili blago. Sedaj pa se ti škodljivci človeške družbe mirno in nemoteno vesele svojih sijajnih dobičkov na škodo ubogih porabnikov. Nihče se ne zmeni za njih kvarno delovanje, dasi so baš ti prekupci krivi, da so cene mesu v par dnevih tako neznansko poskočile. Na Dobrovi na primer prekupa klavno živino neki krčmar povsem neupravičeno in seveda brez vsake obrtne pravice. Mož zasluži pri vsakem kilogramu povprečno 2 do 3 krone, kar mu donaja lep zaslužek na račun mestnega prebivalstva! — Skrajni čas bi že bil, da se takim ljudem stopi na orste z vso strogostjo zakona ter tako v kafi zasluži neznosno in neupravičeno draženje mesal!

Italijani v Dalmaciji.

LDU K. miza, 21. marca. (DDU) Dne 7. t. m. so italijanski vojaki brez vsakega razloga aretirali v Komizi devet mladeničev, namreč Vicka Kučiča, Miho Kordiča, Andreja Stanojeviča, Antona Mardesiča, Franja Gračana, Ivana Petriča in Srečka Kuliča. Pripomniti je, da so prvi trije ameriški podaniki, ali italijanski vojaki so jih kljub temu aretirali v svoji besnosti. Aretiranci se nahajajo še danes v smrdljivih in nezdravih prostorih. Pokrajinska vlada je pri ententnih poveljnikih vložila oster protest proti temu novemu nasilju Italijanov v Komizi.

LDU Starigrad, 21. marca. (DDU) Italijanska oblast je na tukajšnjem pristaniško-zdravstvenem uradu pritrdila desko z napisom »Delegazione di Porto« (Pomorski urad) in s tem uvedla tudi tukaj določitev zakonika italijanske trgovske mornarice. To je nova kršitev pogojev za premirje, po katerih ima okupacijska oblast samo pravico, nadzorovanja lokalnih oblasti, ki še nadalje uradujejo po obstoječih zakonih. Ta korak italijanskih okupacijskih oblastij je tudi v protislovju z odredbo ameriškega admirala Niblacka, ki določa, da ostanejo dosežani zakoni še nadalje v veljavi. Ta najnovejši korak italijanskih mogotcev očitno ignorira 99 odstotkov prebivalstva. Pokrajinska vlada je tudi proti tej kršitvi pogojev za premirje vložila energičen protest.

Tudi predsednik republike Karoly odstopil.

LDU Budimpešta, 21. marca. (Dun. KU) OKU: Provizorični predsednik ogrske ljudske republike Mihael Karolyi je izdal nastopno proklamacijo: Ogrskemu narodu! Vlada je demisionirala. Oni, ki so vas do sedaj na podstavi ljudske volje in s podporanjem ogrskega proletarijata vladali, so izprevideli, da zahteva silno odnošajev začetek novega kurza. Red se more samo vzdrževati, ako prevzame proletarijat oblast v svojo roko. Razen preteče anarhije v produkciji je kritičen tudi zunanji položaj Ogrske.

Pariška mirovna konferenca je sklenila tajno, da zasede skoroda vse ogrsko ozemlje. Ententna komisija je izjavila, da

smatra odsihdob demarkacijsko črto kot politično mejo. Nadaljna zasedba dežele ima očitno namen, da se stori Ogrsko ko operacijsko ozemlje proti ruski sovjetski armadi, ki se bojuje na rumunski meji. Dežela pa, ki so jo nam vzeli, bi bila plačilo onih rumunskih in čeških čet, s katerih pomočjo hočejo prevladati rusko sovjetske čete. — Jaz kot provizorični predsednik ogrske ljudske republike se obračam proti pariški mirovni konferenci do svetovnega proletarijata za pravico in podporo. Jaz se poslavljam in oddajam oblast proletarijatu ogrskega ljudstva. Podpisani Karolyi.

Narodno predstavništvo.

LDU Belgrad, 21. marca. (JDU) Predsednik dr. Draža Pavlovič odvarja sejo narodnega predstavništva. Zapisnik seje se

odobri brez ugovora. Nato se prečitajo prošnje in pritožbe, ki se odstopijo. — Zapisnik seje se odobri brez ugovora.

Prvi proračun Jugoslavije.

Finančni minister predloži parlamentu zakonsko predlogo o dovolitvi kredita v iznosu 130.000.000 dinarjev za redne in izredne potrebe vsega kraljestva. Kredit je razdeljen nastopno: Vojno ministrstvo 22 milijonov 500 tisoč dinarjev, ostala ministrstva za Srbijo 13 milijonov, državne oblasti za Hrvatsko in Slavonijo 3 in pol milijona dinarjev, v Bosni in Hercegovini 3 milijone dinarjev, v Banatu, Bački in Baranji 2 milijona dinarjev, v Sloveniji 2.700.000 dinarjev, v Črni gori 1 milijon dinarjev, v Dalmaciji 800.000 dinarjev. Vse to za osebne izdatke. Za materialne izdatke pa nastopno: Vojno ministrstvo 30 milijonov dinarjev, ostale oblasti v Srbiji 7 in pol mil.

dinarjev, v Hrvatski in Slavoniji 6.700.000 dinarjev, v Bosni in Hercegovini 5 milijonov dinarjev, v Bački, Banatu in Baranji 4 milijone dinarjev, v Sloveniji 2.200.000 dinarjev, v Črni gori 1 milijon dinarjev, v Dalmaciji pol milijona dinarjev. Za celo kraljestvo se rezervira vrhu tega 15 milijonov dinarjev. Kredit za Srbijo se bo porabil po zakonu o izrednih potrebah iz l. 1914. in 1918., v novih pokrajinah pa po tamšnjih zakonih po predhodni odobritvi finančnega ministrstva. Izplačevalo se bo v Srbiji v dinarjih, v novih krajih pa v kronah po uradnem kurzu. Skupščina sprejme nujnost predloge, ki se odkaze finančnemu odboru.

Interpelacije.

Nekaterim poslancem se dovoli dopust. — Predsedništvo narodnega predstavništva je prejelo nastopne interpelacije narodnih poslancev: Interpelacijo posl. dr. Dinka Puca (demokratski klub) in tovarišev na ministrskega predsednika kot zastopnika ministra za zunanje stvari o koračenju demarkacijske črte po Italijanih. Interpelacijo dr. Josipa Hohnjeca (Jugoslov. klub) in tovarišev na predsednika vlade o italijanski vojaški delegaciji v Mariboru. Interpelacijo posl. dr. Dinka Puca in tovarišev na ministra za zunanje stvari o postopanju Italijanov z goriškimi Slovenci. Interpelacijo Milana Marjanovića in Živojana Zlatanovića na vojne in finančnega ministra v zadevi pospeševanja reševanja prošnji invalidskih podpor. Brez odlašanja naj se izplačajo nedvigljene invalidske podpore. Interpelacijo Cede Kostića (radikalec) in tovarišev na poštne ministra o čimprejšnji ureditvi poštne prometa in odpravi cenzure v notranjem prometu. Interpelacijo istih poslancev na finančnega ministra ter ministra za prehrano zaradi druginje in pomanjkanja mononolnih predmetov. Interpelacijo posl.

Segviča (narodni klub) in tovarišev na ministrskega predsednika glede povračila onih umetnin in dragocenosti, ki so jih bivši avstro-ogrske organi odnesli iz ozemlja kraljestva Srbov, Hrvatov in Slovencev. Interpelacijo posl. Miletića in Stojana Kostića na predsednika vlade zaradi preskrbe, prehrane in obnove ter popisa vojnega plena. Interpelacijo dr. Hančeka (narodni klub) in tovarišev na ministra za socialno politiko v zadevi razdelitvi zemljišč po ministru osebno in po njegovih zastopnikih. Na predlog interpelanta se interpelacija prečita. Interpelacija ostro napada ministra za socialno politiko, ker je začel z razdelitvijo zemlje v nekaterih krajih na svojo roko brez mandata od strani parlamenta in je tako ustvaril prejudic za reševanje agrarnih vprašanj. Interpelacijo posl. dr. Lovrenčiča (Jugoslov. klub) na predsednika vlade o preganjanju Slovencev na Goriškem po italijanskih oblastih. — Predsedništvo je prejelo obvestilo, da sta odložila mandate poslanca dr. hajduk-Voinič (Bunjevac) in dr. Vaso Glusanc. — Prečita se dopis ministra za notranje stvari, da je bil poslanec dr. Subotić deportiran v Itali-

o. Predsednik se spominja nato umrlega poslanca dr. Petra Jovičiča, pri čemur skupščina v znak sožalja vstane. Ker je pet predsednikov izžrebanih sekcij odstopilo, se sekcije na novo konstituirajo. Za predsednika 1. sekcije je izvoljen dr. Matko Laginja (Narodni klub), za predsednika

3. sekcije poslanec Josip Fon (Jugoslovanski klub), za predsednika 5. sekcije dr. Slavko Miletić (srbski radikalec), za predsednika 6. sekcije poslanec Mihajlo Jovanović, za predsednika 7. sekcije poslanec Šefkija Gluhic.

Adresa.

Nato preide skupščina na čitanje poročila adresnega odbora. Poročevalec adresnega odbora predlaga v imenu odbora svečanostni nastopni odgovor narodnega predstavništva na prestolni govor:

Vaše kraljevsko Visočanstvo! Narodno predstavništvo se podviga, da sporoči Vašemu Visočanstvu svojo srčno zahvalo za topel pozdrav, ki ste ga izročili v imenu njegovega Veličanstva kralja Petra I. preko nas vsem bratom slavnega imena Srbov, Hrvatov in Slovencev, združenih sedaj za vedno v eno narodno državo. Oni Vas prosijo, da sporočite Njegovemu Veličanstvu kralju Petru I. čustva globokega spoštovanja, priznanja in vdanosti, katera so mu zagotovila v narodu njegova vstrajnost, vera in izkazana zvestoba ter zasluge za velike narodne ideale svobode in edinstva. Od zgodnje mladosti do visoke starosti je ostal solidaren s svojim narodom v vseh dobrih in slabih časih narodnega boja in po Njem in Vašem Visočanstvu je srečno dosežen uspeh skupnih naporov.

Ti naporji so ustvarili srečno možnost, da začne naše pleme, prvič odkar je nastopilo v zgodovini, svoje suvereno delo v stalnem, skupnem državnem predstavništvu v harmoničnem sodelovanju vladarja in naroda. Vse naše pleme se je borilo za pravico in jo dočakalo. Izpolnjeno je stoletno pričakovanje, kronane so stoletne muke in trpljenje ter borba vsega našega naroda, da ohrani svoje narodne značilnosti in svojo narodno posest pred tujcem. Blagoslovljen sad je rodil trud naših narodnih velikanov, naših pesnikov, politikov in mučnikov, ki so skozi stoletja živeli in trpeli in umirali v vseh delih naše prostrane in lepe domovine z eno mislijo, z eno željo. Oživetvorjene so nade na temeljih, ki jih je ustvarila zmagonosna vojska pod vodstvom Vašega kraljevega Visočanstva kot vrhovnega poveljnika.

Kadarkoli se spominjamo teh divnih junaštev, te brezprimerne kreposti s slavo ovenčane srbske zmagovalne vojske in jugoslovanskih enot v njej, nam drhti srce ponosa in hvaležnosti. Solze nam rosijo oči za dragoceno krvjo najboljših sinov domovine, solze žalosti, vendar pa tudi utehe, ker so te junaške žrtve z uspehom pripomogle k velikemu delu osvobojenja in ujedinjenja našega naroda. Spomin nanje bo vse čase živel v srcih vseh Srbov, Hrvatov in Slovencev, in se bo kot sveta tradicija prenašal od rodu do rodu. Njihovi bojni tovariši, ki so doživeli trenutek, da vidijo v varnosti veličastno zgradbo, na kateri so sodelovali, bo spremljala ljubezen in spoštovanje vsega naroda, čigar imenu so priborili v svetu slavo in sijaj, ki ne potemni nikdar. Zremo v tem trenutku v slavne dni, ko je Karagjorgjevičeva in Miloševa Srbija pričela veliko delo osvobojenja našega naroda in na tem osvobojenju od takrat do danes neumorno delala. Ona je položila temelje pravične ureditve ne le političnih, temveč tudi gospodarskih in družabnih narodnih razmer.

Ta velika misel narodne svobode in družabne enakosti je pripomogla največ, da se ves naš narod enodušno zbira okrog tega čvrstega stebra naše svobode. Srbskemu narodu je za stoletne borbe in nečloveške žrve zajamčena brezmejna ljubezen in hvaležno priznanje vsega ujedinjenega naroda. Pravična stvar, ki jo je zastopala Srbija, je pridobila z močjo ideala velike kulturne narode, ki so osvobodili svet brutalne sile barbarstva.

Nato se adresa spominja osvobodilnih bojev ter poudarja naše narodne aspiracije na Goriškem, v Trstu, Istri, na Reki, v Dalmaciji in Črnigori itd., govori o novi ustavi, ki naj jo določi ustavodajalna skupščina, razpravlja o ureditvi socialnega položaja ter poudarja potrebo, da se zacelijo rane vojske.

obrnjena. N. pr. vso oblast imajo vojaški sveti v rokah, poveljniki si volijo vojaki same in če jim ne prija, jih odstavijo. Zato tudi nismo našli nobenega kompetentnega mesta, kjer bi se lahko pritožili.

V Celovcu smo bili začetkom, to je prve 4 dni zaprti v celicah okrožnega sodišča. Pred zaslišanjem smo bili zaprti skupaj z nekim konjskim tatom. Slamnice so bile zanemarijene, polne uši, zrak smrdljiv, kot v stranišču. Po zaslugi nekega oficijala smo vendar potem dobili sveže perilo, ker smo se mu smilili. Nato smo bili prestavljeni v Breže, kjer smo dobili nekoliko boljša stanovanja, bolj zračna in svetla. Hrana je pa bila pod vso kritiko. Vedno le na vodi kuhan ričet in pa kislo zelje. Naši stražniki so lahko ravnali z nami čisto po svoji volji; če so hoteli, so nam lahko marsikaj dovolili, če pa ne, nam pa tudi najmanjše olajšave niso pripustili. Izrabljali so nas pa pošteno in naše žepe. Za odrske cigarete, n. pr. smo plačali 25 K za 100 komadov.

Ko smo uvideli, da ko nam zmanjka denarja, ne bomo mogli živeti ob samem ričetu in zelju, smo poskusili uiti. Pri prvem poskusu sta se rešila samo poročnik Kristan in štabni narednik Hiris ljubljanskega pešpolka. Dva druga častnika pa so popolnoma zmučena zasačili ter jih pritirali nazaj. Pri drugi ugodni priliki nas je ušlo vseh ostalih deset, toda prišli smo samo do Ebersteina, kjer smo po nesreči prišli žandarmerijski patrulji v roke, ki pa je z nami jako lepo postopala. Peljali so nas zopet v Celovec, kjer so nas vtaknili v neko nesnažno sobo za moštvo. Tam sem drugič dobil uši. Prvi dan smo se odeli s celimi slamnicami, ker ni bilo odevi.

Vse trgovce se opozarja na današnji inersat gremija trgovcev v Ljubljani.

Prodajalci moke se vabijo, da se zglase zanesljivo v ponedeljek 24. t. m. ob 9. uri dopoldne v mestni posvetovalnici radi nakazila moke.

Iz pokrajine.

Kr Umarla je v Kandiji pri Novem mestu po dolgi in mučni bolezni dne 21. t. m. gđ. Pepica Kalan, učenka trgovskega tečaja, stara 17 let. Naj počiva v miru!

Kr »Zlata doba«, glasilo »Svete vojske« zoper pijančevanje, nenavnost in sirovost ter za reformo življenja, letnik 13., 1. zvezek, obsegajoč številke 1, 2, 3, je ravno izšel. Obsega poročilo o taboru »Svete vojske« z dne 19. januarja z vsemi govori, ki so se na taboru govorili. Ker je protialkoholno gibanje zaroda močnejše zaplalo in je bilo zanimanje za »tabor« veliko, bi bilo želeli, da tudi glasilo takega gibanja dobi več naročnikov in bralcev. »Zlata doba« stane letos 6 K in se naroča pri upravnistvu, ki je na Poljanski cesti št. 4 v Dobrodelni pisarni. Potrebno bi bilo posebnost, da bi se inteligenca bolj pobrlo za to eminentno narodno kulturno delo: streznjenje našega naroda in reforma njegovega življenja. Vsak slovenski inteligent, vsako društvo, vsaka šola bodi naročnik treznostnega glasila! Hrvatski in srbski protialkoholiki pa so začeli izdajati skupno

Nečloveško postopanje z našimi ujetniki na Koroškem.

Poročnik v rezervi Andrej Korent, celjskega pešpolka, ki se je vrnil iz nemško-avstrijskega ujetništva na Koroškem je glede ravnanja z ujetniki izpovedal sledeče:

Kmetje so z nami ravnali v celem precej dostojno in korektno. Ko smo pa prišli pod vojaško patruljo, smo bili izpostavljeni javnemu zaničevanju, psovanju in pljuvanju.

Vojaki so klicali civiliste vkup, kazali na nas in vpili: »Schauts diese Hunde, diese Schuftten, Räuber,« ter tako ščuvali civiliste, da so delali z nami, kar so hoteli, pljuvali so na nas, patrulja seveda tega ni prebranjevala, ampak nasprotno še hui-

skalà k temu. Poročnika Kristana je v št. Andražu eskorta siloma potisnila k odprtemu oknu železniškega voza, ščuvala civiliste, da so po njem pljuvali.

V Wolfsbergu so nas vojaki, podčastniki in častniki zasramovali, med drugimi naju je poročnik Cenitzer psoval z »Räuberbande« itd., mi grozi s sabljo in pištolo, rekoč: »Ich schies dich gleich nieder! Halts Maul!«. Sunil me je pri tem s pestjo pod brado. Prosil sem tam navzočega stotnika, naj me ščiti pred tem človekom; odgovoril mi je pa: »Leider habe ich keine Macht!«. Ta stotnik je bil namreč podrejen nekemu drugemu poročniku. Vojaška organizacija je popolnoma pre-

glasilo »Novi život — Trezvenost«, pisan v latinici in cirilici. Izhaja in se narača v Zagrebu, Kipni trg, 9. Ideja treznosti in moralnosti v jugoslovanskem narodu naj živi!

kr Stanovska organizacija slovenskih akademikov. Slov. akademično dijaštvo je že večkrat brezuspešno poskusilo, organizirati se v čisto stanovski organizaciji, ki naj bi vodila vse stanovsko gibanje našega dijaštva, zainteresirala javnost za to vprašanje in potem natančne evidence uredila podeljevanje gmotnih podpor in produkcijo naše inteligence. Šele obupno stanje, ki ga je ustvarila vojna, je prineslo med dijaštvo zavest, da se mora preko vseh razlik svetovnega naziranja v čisto stanovskih zadevah, kleniti v eno vrsto. Katol. narodnik akademiki združeni v društvu »Domagoj« in organizacija slovenskih svobodomislecev, kateri pripada tudi socijalistično dijaštvo, so našli skupno platformo in osnuli v zvezi z neorganiziranim slovenskim dijaštvom v Zagrebu »Stanovsko Zvezo Slovenskih Akademikov« z začasnim sedežem v Zagrebu. Namen društva je, zastopati slov. akademike napram oblasti, voditi natančno evidenco vsega slovenskega dijaštva v informativne svrhe in sodelovati pri podpornih akcijah. Dne 19. t. m. se je ob številni udeležbi vršil ustanovni občni zbor Zzeze in izvolil odbor, v katerega sta poslali obe skupini in divjaki po tri delegate. Odbor bo v najkrajšem času stopil v zvezi z vsemi slov. akademiki skupinami v Pragi, Brnu, Dunaju, Gradcu in v inozemstvu; na drugi strani pa si je postavil nalogo, sodelovati pri pripravljalnih delih za ljubljansko vseučilišče s tem, da zagotovi našim dijakom življenjsko možnost v Ljubljani. V koliko bo mogla Zveza izpolniti naloge, ki si jih je postavila, ni odvisno samo od solidarnosti dijaštva samega, ampak tudi od razumevanja in moralne kakor tudi gmotne podpore od strani naše javnosti.

kr Poizvedovanje po pogrešanih in vojnih vjetnikih. »Poizvedovalnici Rdečega križa« v Ljubljani prihaja dnevno jako mnogo vprašanj po pogrešanih in vojnih vjetnikih z zelo pomanjkljivimi podatki, kar dela težkoče pri poizvedovanju. Vsako vprašanje po pogrešanih ali vojnih vjetnikih naj obsega sledeče podatke: ime in priimek pogrešanca ali vojnega vjetnika, čin (šaržo), polk, starost oz. rojstno leto, domovinsko občino, zadnji naslov in od kdaj je pogrešan. — Nadalje opozarjamo, da je vsako poizvedovanje po vojnih vjetnikih v Rusiji, ki so se zadnjikrat oglasili v letu 1918 brezuspešno, ker je promet z Rusijo popolnoma prekinjen in je vsled tega vsako poizvedovanje nemogoče.

kr Poštna vest. Pri poštne uradu Središče se je otvorila dne 14. marca telefonska centrala z javno govorilnico za krajevni in medkrajevni (interurbani) telefonski promet.

kr Družinska žaloigra. Dne 20. t. m. je zabodel z bajonetom svojo ženo Franc Radešek, čevljar v Sevnem, župnije št. Peter pri Novem mestu. Nato se je pred vaško kapelico ustrelil. Vzrok: družinski prepir.

kr Ušel je z doma mlad, 13 letni dečko Janez Kunstelj, male postave, belih las in sivih oči, ki je šel baje nekam služiti. Oče prosi, da mu gospodar, pri katerem deček služi, to naznani. Kunstelj Anton, Trbovlje II, Štajersko.

kr Begunske družine Frančiške Drufovka, Franca Ušaj in Ivana Ušaj, ki so bivale v ljutomerskem okraju, naj se čimprej zglase, ali pa pismeno naznanijo svoje sedanje naslove »Posvedovalnemu uradu za begunce v Ljubljani«.

kr Zglasi naj so Terezija Lesjak iz Grahovega ob Bači, in sicer pri »Posvedovalnem uradu za begunce v Ljubljani«. Enako naj se zglase pri goriomenjenem uradu vse one osebe, ki poznajo Terezijo vd. Lesjak.

Iz Ljubljane.

1 Deputacija svojcev vojnih ujetnikov. Članom deputacije se naznani, da bo v ti stvari mogoče dati natančna poročila šele v teku osmih dni.

1 Društvo zasebnih uradnikov in uradnic ponovno opozarja svoje člane in članice, ki so vpisani v srbo-hrvatski tečaj, da se je pričelo s poukom trgovske korespondence v cirilici. Da je ta predmet za člane naše organizacije izredne važnosti, o tem je gotovo vsakdo prepričan, navzlic temu opazamo, da za stvar n. še takega zanimanja, kakor bi ga pričakovali. Prosimo torej redne udeležbe.

1 Penzijska likvidatura na Dunaju ne izplačuje več penzij. Invalidi, ki so z Dunaja dobivali pokojnine, se naj zato zglašijo, če se še niso, v pisarni »vojaške intendance za Slovenijo v Ljubljani, oddelek za nakazovanje preskrbovalnic« (v baraki na Friškovecu zraven belgijske vojašnice). Vsak naj prinese s seboj plačilni nalog (Zahlungsauftrag) in en odrezek — ako mogoče zadnji — od plačilne nakaznice poštne hranilnice in pa po možnosti druge vojaške listine. Ni pa treba priti invalidom, ki so že bili pri nadpregledu pri kakih jugoslovanskih nadpreglednih komisijah, kar bi bilo popolnoma odveč. Uradne ure za invalide so od ponedeljka naprej od 7. ure zjutraj do 7. ure zvečer nepretrgano. Invalidi se lahko tudi primerno zglašijo, potni stroški se jim ne plačajo.

Politična kronika.

p Italija ni zadovoljna z razdelitvijo kolonij. Tittoni je povedal v senatu, da so vesti o razdelitvi mandatov v mali Aziji vzbudile v Italiji vznemirjenost. Anglija je dobila mandat nad Mezopotamijo in Palestino, Francija nad Sirijo, Amerika nad Armenijo, Grška nad Smirno. V Afriki ima Anglija mandat nad nemško vzhodno Afriko, Francija nad Kamerunom in Togo, Italija je pri delitvi Afrike pozabljena, dobila bo mal mandat samo med Armenijo in Adalijo, toda brez distrikta Aidin in rodovitnih ravnin Mersina in Adana. Dali jim bodo taviške skale in konijske puščave. Da bi dobili Eregli in z njim toliko zaželjene premočevnike, ni govora. Obljubili

so Italiji odškodnino v Afriki, če bodo obdržali nemške kolonije popolnoma ali deloma. Tittoni je želel skorajšnje rešitve adrijskega vprašanja, da se prepreči nove konflikte.

p Italijanska propaganda na Bolgarskem. Vsa Bolgarija je zasedena od Italijanov. Oni razvijajo veliko delavnost, da bi zadobili simpatije bolgarskega prebivalstva. V Sofiji je že imenovan italijanski politični zastopnik v osebi kneza Alotija. Vojne oblasti so dobile neposredni nalog, naj postopajo z oblastmi kolikor mogoče dobro in naj čuvajo njih običaje. Oni se v svoji propagandi poslužujejo vseh sredstev, prirejajo koncerte, kinematografske predstave in slično. — Postopajo tedaj enako, ko v našem zasedenem ozemlju.

p Bolgari. Ženovski »La Serbie« se bavi o novih bolgarskih intrigah in pravi, da se bolgarska diplomacija bavi z vprašanjem, kako pridobi zase Hrvate, Slovence in Čehe in kako bi se mogla približati Jugoslaviji. Posebno dela na to Danev, ki obsiplje Ljubljano, Zagreb in Prago z bolgarskimi simpatijami. V bolgarskem časopisu se danes mnogo govori o slovanstvu in so vse besede obrnjene v prvi vrsti na Zagreb in Ljubljano. »La Serbie« pravi, da je to samo maneuver in da se s srbske strani taki poizkusi najenergičnejše odbijajo, ker Srbija noče imeti posla z ubijalci Srbov. Poleg tega pa baje »Correspondance balkanique« napada zelo hudo Jugoslovane in Čehoslovake. — Gotovo je, da se nekateri bolgarski politiki resno trudijo za združenje z ostalimi Jugoslovani. Toda — čakati bo treba, da se zacelijo prelude rane treh bolgarsko srbskih konfliktov.

p Rumunija in Italija. Rumunska in italijanska vlada sta dosegli skupen sporazum, po katerem se je Rumunija obvezala, da bo dajala Italiji drva, a Rumunija bo dobila od Italije potrebno kovinsko blago.

p Zahteve Arbanasov. Arbanško prebivalstvo je sklenilo, da albanske oblasti, ki bi ostale eventualno pod Črnogoro ali Srbijo, zasedejo ameriške čete, in da naj bodo iste upravljane od Amerike za čas enega leta, razume se, če jim mirovna konferenca ne dodeli te oblasti.

Po svetu.

s Bal na egiptovskem dvoru. 7. januarja l. 1882. je zaprl oči vladar častitljive dežele faraonov, paša Tanfik. Sledil mu je najstarejši sin Abas II. Film kot tretji kediv. Četudi sicer odvisen od Angležev, je bil vendar vsaj na zunaj še precej samostojen. Sprejemal je zastopnike tujih držav, dajal avdijske, imenoval ministre — čeprav sporazumno z Anglijo —, prirejal je v kairski zimski palači Abdin krasne dvorne svečanosti. Pa pripoveduje nekdo:

Bilo je začetkom leta 1891, ko sem bil povabljen na tako svečanost; kediv jih je prirejal od časa do časa nekako na čast tujerodcev in je povabil vse, kar je kolikar dišalo po paki višji službi, akoravno dotični preje še nikoli niso bili na dvoru. Povabilo je bilo odičeno s kedivsko krono, jezik francoski, priti smo morali ob desetih zvečer, v fraku in z vsemi odliko-

anji. Za uradnike, ki niso bili vojaki, je bila predpisana »stambulina«, neke vrste salonska obleka z visokim ovratnikom, za častnike pa uniforma. Točno ob desetih smo se pripeljali pred palačo. Zažarela je ledaj nad vhodom velikanska rdeča zastava, sestavljena iz neštetihi rdečih lučic, polumesec in zvezda sta se lesketala srebrnobelo. Takoj pride dvorni uradnik v bogato vezani uniformi, nas sprejme in spremi po stopnicah gori. Potem nas pa prepusti usodi. Kajti pred vhodom se je vrstil voz za vozom, in vsem je moral izkazati isto čast. Res velik v zlato oblečen revež. In stali smo tam in si nismo znali pomagati, pred nami neskončna vrsta bogato in vseskozi evropsko opremljenih sob, vsaka pa na svoj način; najbolje se je šopiril pariški rokoko. Če ne bi bil videl res dragocenih pravih arabskih preprog, razgrnjenih po tleh in po divanih ob steni in ne nežnih s slonovo kostjo okrašenih taburetov, bi me ne bila spominjala nobe na stvar, da sem v hiši orientalskega kneza. Tabureti so nizki stolčki, na katere položimo noge.

Kediv je spremljal goste v posebno prostorni sobi. Prišli smo polagoma na vrsto. Poklonimo se, imenujemo ime in stan, podamo si roke, kakor je navada, in imeli smo čast poznati Nejgovo kraljevo Visokost. Hiteli smo, da vidimo, kako plešejo v deželi faraonov. Lična plesalna karta, popisana z neizogibnim svičnikom in seveda okrašena s kraljevo krono, je povedala, da plešejo 10 valčkov, 5 polk, 3 kadrilje, 1 lanciera in 1 galop; bil je torej čisto mednarodni ples, kakor bujnopolisana družba sama. Ko smo nekoliko časa sledili plesu, ki je rajal po ne ravno obsežnem plesišču, smo se napotili po raznih sobah, napolnjenih z gosti, sprehajajočimi se gor in dol. Najbolj nas je zanimala dvorana, kjer so pri šestih ali osmih mizah igrali z največjo strastjo častitljivi belobradati mohamedani francoske karte; le včasih smo zagledali med njimi tudi kako mlajše moško obličje.

Točno ob polnoči, ob uri duhov, se je pričela velika večerja oziroma bifé. Obdan od nekaterih princev in dostojanstvenikov, katere z zlatom vezane uniforme so se kaj čudno prilegale navadni črni obleki knezovi, se je približal kediv in je dal znamenje za začetek večerje s tem, da so mu podali neko pripravljeno slaščico. Bil je mednarodni obed, posebno še kar se tiče vina, ki je bil od vseh strani sveta, a v vsaki vrsti prav dober. Poleg vinskih steklenic so se gromadile velikanske piramide oranž, kojih sadeži so bili okusno okrašeni z zastavicami v barvah vseh držav, zastopanih v naši družbi. Mirno so se vrstile druga h drugi, angleška, avstrijska, ruska, nemška, francoska, unijska itd. Nobene sovražnosti, vse kakor družba sama.

Približal se je konec. Stopili smo na prsto. Na vzhodu se je kazal že dan, obdajal je »večne kamene« piramid s tanko tančico. Marsikaj so videle te piramide, a morebiti nič tako poniževalnega kakor kraljestvo kediva s kraljevim naslovom in brez moči. Saj njegovi vojaki niso smeli nositi niti nabitih pušk. Piramide bodo seveda preživele tudi to in še marsikaj.

s **Srce v spanju.** Navada, da se v spanju pokrijemo, pripomore, da obvarujemo potrebno množino toplote, ki bi jo sicer v spanju, radi nezadostnega kroženja krvi, izgubili. Če ležimo, udari srce na minuto 10 udarcev manj nego, če stojimo. Tedaj na uro 600 udarcev manj. V osmih urah, ki jih navadno porabimo za spanje, se srce skrči 5000 krat manj. Pri vsakem udarcu požene srce v telo do 150 gramov krvi. Tedaj gre v noči 750.000 gramov krvi manj po telesu, ko v istem dnevnem času. Ker dosežemo toploto samo z množino krožeče krvi in ker kroži kri pri vodoravni legi počasneje, tedaj se moramo pokrivati, da si ohranimo potrebno goroto.

s **Največji kolodvor v Evropi.** Med vojsko so dovršili v Lipskem veliki glavni kolodvor. S tem je bilo končano kljub vojski delo, ki je nedoseženo izpričevalo človeške inženirske in stavbene umetnosti. Velikanski kolodvor ima dve železniški upravi: saško in prusko, je pa največji evropski kolodvor. Stroški so znašali okoli 120 milijonov mark; petdeset jih je dala Saška, petdeset Pruska, dvajset pa mesto Lipsko.

s **Dresirane kokoši.** Francoskemu dreserju Torcatu se je posrečilo ovreči mnenje o nepremagljivi neumnosti kokšjega rodu. Nastopil je s kakimi 70 petelin in kokošmi, ki so izvajali na povelje prav težke reči. Tako se balancira na primer angleški bojeviti petelin - pritlikavec prav graciozno na lesenem sodu in ga vahi s svojimi ostrogami spretno naprej. Nekaj podobnega napravi kakoš na leseni krogli. Padovanski petelin je vprežen v majhen voziček, zadaj pa sedi častitljiva bela kokoš. Petelin čistih plemen so veliko bolj spretni kakor pa mešani. Ko jim gre pa perje ven, pa z vsemi skupaj ni nič opraviti; ves rod je takrat zanič.

s **Strah pred vojsko v številkah.** Leta 1912. je bil položaj v Evropi zopet enkrat splošno napet. Takoj se je pokazalo to v izseljevanju, v Bremerhavenu n. pr. so morali odpravljati posebne parnike. Isto je bilo v Antverpen. Čez Hamburg, Bremerhaven in Antwerpen se je izselilo leta 1911. okoli 280.000 ljudi, leta 1912. pa nad 400 tisoč, torej 140.000 več. Glavni vzrok pomnoženega števila so dognali v strahu pred pretečo vojsko.

s **Dvoglasno žvižganje.** »Umetnik« položi jezik med ustnice, tako da ostane v vsakem kotu ust odprtina grahove velikosti. Tě odprtine so izhodi zračnih prostorov, obdanih na eni strani od jezika, na drugi od lica. Tok zraka povzroči v teh prostorih zvok. Ker je desna stran telesa navadno bolj pripravna in spretna, bo pri dvoglasnem žvižganju imela desna odprtina prvo besedo in bo vodila, leva se bo pa morala zadovoljiti z drugim glasom.

s **Brezžični brzojav.** Kot poročajo iz Newyorka, se je izjavil strokovnjak za brezžični brzojav dr. Lee de Forest, da bo že v poletju leta 1919. mogoče, da se bomo razgovarjali telegrafično v daljavo 20 tisoč kilometrov. Do zdaj je mogoče govoriti z brezžičnim brzojavom do 9000 km. Razumevanje bo baje tako da bo mogoče zaznati v to daljo to kalibne stvari. Prijatelji godbe v Zelandiji bodo

lahko na ta način poslušali koncerte iz Pariza, Newyorka ali Londona tako razločno, ko da bi bili osebno navzoči.

s **Novi gotski almanah.** Iz Pariza javljajo, da je tja dospel nov gotski almanah za l. 1919. Izdaje spominja v predgovoru na velike težkoče pri sestavi tega almanaha. O bivšem nemškem cesarju piše tako: »Zahvalil se je za prestol dne 8. novembra 1918. leta. Doktor prava berlinske univerze, doktor filozofije, klauzenburške univerze, bivši veliki admiral, vojni maršal itd.« — Temu slično se glase tudi podatki o bivšem prestolonasledniku. O Habsburgovcih se glasi tako: »Karol I., Franc, Jožef, Ludovik, Herbert, Jurij, Marija, bivši cesar avstrijski, apostolski kralj ogrski itd.«

s **Zgodovina papirja.** Kdaj so iznašli papir, pač ne vemo natančno, akoravno nam nekateri zgodovinarji povedo kar letnico, in sicer 123. leto pred Kristovim rojstvom. Iznašli so ga Kitajci, ki se jim imamo sploh zahvaliti za marsikako materialno dobro. Pri prirejanju prvega papirja so uporabljali v prvi vrsti ličje neke murbe, potem pa riževo slamo, iz katere še sedaj izdelujejo takozvani japonski papir. Način izdelovanja je bil približno tak, kakršen je še danes. Iz Kitajske so zanesli umetnost izdelovanja papirja okoli leta 610, po Kristu duhovniki na Japonsko in na Korejo; 150 let pozneje so jo pa zanesli vojni ujetniki v Samarkand, kjer so otvorili prvo delavnico, ki zasluži ime tovarna. Uporabljali so za izdelovanje papirja, ki je postal kmalu znan kot samarkandski ali horosanski papir, staro platno. Druga tovarna je nastala kmalu potem v Bagdadu, ki je ostal notri do 15. stoletja nekako središče te stroke. Zelo izpopolnili so to umetnost Arabci, kjer je postalo izdelovanje papirja celo državni monopol. Oni so znašli tudi papirni mlin, čeprav v najenostavnejši obliki; omogočil je dosti hitrejšo in boljše razkosanje cunj, kakor je bilo to do takrat. Arabci so poznali tudi že umetnost beljenja in so zato lahko uporabljali tudi pisane cunje. Sicer pa niso izdelovali samo belega papirja, ampak tudi barvanega najrazličnejših vrst, ki so ga različno uporabljali, po pomenu barve: smrtne obsodbe so tiskali na modro barvanih listih, ker je bila modra barva barva žalosti; rdeča barva je pomenila srečo in zato so tudi tak papir primerno uporabljali. — Baje so bili Arabci tudi prvi, ki so prinesli papir v Evropo, in sicer takrat, ko so se naselili na Španskem. Po dosedanjih preiskavah je prišla v Srednjo Evropo ta umetnost šele koncem 12. stoletja. Prvi »papirni mlin«, kakor so takrat imenovali papirne tovarne, je napravil l. 1390. Ulman Stromer v Nürnbergu. Ogromno je pa napredovala papirna industrija šele z iznajdbo tiskarstva. Prvi večji napredek v fabricaciji papirja prinesejo potem takozvani »holandci«, stroji za drobljenje cunj. Kljub imenu pa niso halandska iznajdba, ampak nemška in so jih le iz Holandije zopet vpekljali nazaj. Seveda se je pa od takrat do danes marsikaj spremenilo, način fabricacije je glede tehničnih razmer danes precej drugačen. V primeri s prejšnjimi stroji

napravi moderni holanec lahko 5000 rezov v minuti. Največja iznajdba poznejšega časa je bil papirni stroj, ki je pomnožil produktivno moč in je ročno delo skoro izpodrinil, ker iz holancev pridobljeno »cunjsko kašo« takoj predela papir. Od strani vodo deloma z izsesavanjem, deloma s stiskanjem in sušenjem med ogretnimi cilindri. Popolnoma moderni papirni stroj more napraviti v minuti kakih 700 kvadratnih metrov papirja. Tudi valjanje opravi stroj sam; samo papir, ki je namenjen z erotacijske stiskalnice, mora biti valjan na posebnih aparatih. Za druge stvari je pa treba posebnih strojev. Ker je izdelovanje papirja silovito rastlo, je kmalu zmanjkalo surovin. Treba je bilo iskati dopolnil. Dobili so najprvo slamo,

ki nam daje danes najnižjo vrsto papirja. Najboljša je celuloza; je iz lesa, ki mu na poseben način vzamemo vse sestavine, ki so papirju škodljive. Celulozni papir pa ni tako trajen, kakor drugi in ga uporabljajo zato v prvi vrsti za časnike. Kako je fabrikacija papirja narastla, vidimo najbolje iz dejstva, da izdelajo evropske države danes približno 50krat, toliko papirja, kakor pred 100 leti. Kultura pisanja gre v razvoju človeštva polagoma navzgor: od »papirja« prvih narodov, to se pravi od skalnih sten, palmovih listov in lesenih tabel ter egiptске rastline papirus pa do današnjega dne. Bati se je le, da bo zmanjkalo snovi, kamor bi ljudje odkladali proizvode svojega duha. Morebiti bi to ne bilo tako slabo.

Malenkosti iz Belgrada.

Z veliko radovednostjo potuje človek prvičkrat v Belgrad, našo novo prestolico, v mesto, katerega ime je bila takorekoč politična parola v zadnji vojni za Jugoslovane. Če bi pa hotel pisati znancem in ustreči njihovi želji, naj jim podam nekaj sličic iz Belgrada, mi je težko: 14 dni sem že tukaj, a skoro nisem imel slovenskega lista v rokah, tako da ne vem, ali ne nosim vode v Donavo, ako skušam seznaniti bralca s stvarmi, ki jih je morebiti bral že drugje. A zanesimo se na naše vestne urednike, ki bodo kot skrbni gostitelji svojih naročnikov že poskrbeli, da ne pride prehitro ista jed dvakrat na mizo, in pričnimo!

»Najbolj krvavi kamen na vsem bojišču Evrope.«

Izmed evropskih mest ima menda samo troje mest lepšo naravno lego od Belgrada: Carigrad, Lisbona in Stokholm. Če prideš v Belgrad, boš konstatiral zadovoljen, da je lepše nego si pričakoval! Sava in Donava tvorita takorekoč celo morje ob sotoču. Parniki krožijo gorindoli, semintja in množe vtis, da si ob morski obali. Ko se izkrcaš v pristanišču, te sprejme množica voznikov in postreškov, ki tekmujejo med seboj, kdo ti bo nosil prtljago — prav kakor beremo v potopisih romarjev po južnih in vzhodnih deželah. Pot v mesto te pelje po precejšnji strmini. Ravni ulic je v mestu silno malo. Pot te pelje vedno gorindoli, zraven se ti pa odpira iz skoro vsake ulice krasen razgled bodisi na Savo in Donavo, bodisi na hribočke v mestni okolici. Ker leži mesto na višini, oz. na višinah in ob ogromni reki, piha skoro vedno veter. Zrak je vedno svež in čist, nebo vsaj te dni po večini jasno.

Ko korakaš po širokih, svetlih ulicah, te navdaja misel: to mesto je zgrajeno za prestolico! Ogromno površino zavzema že sedaj, večjo nego bi jo pričakoval po številu prebivalcev; ter je bilo l. 1905. 80.747 (46.089 moških in 34.658 žensk), ki so stanovali v 8628 hišah. Če primerjamo število prebivalcev s številom hiš, vidimo, da stane v 100 hišah povprečno samo 936 ljudi, v eni hiši torej kakih 9 oseb ali dve rod-

bini. V sredini mesta vidiš sicer večja poslopja kakor v vsakem mestu, v zunanjih delih pa prevladujejo pritlične hišice, obdane z vrtovi. A tudi v teh delih mesta so ulice povsod tlakovane, čeprav tlak ni baš vedno vzoren in je zlasti v temnih nočeh treba pozorno stopati in se izogibati precejšnjih kotanj, ki jih je deloma povzročilo obstreljevanje mesta.

Ne boš se ubranil čutu spoštovanja, ko hodiš po belgrajskih ulicah. Zdi se ti mesto podobno mravljišču, ki ga je poškodoval zlikovec; a vse je na delu, da popravi škodo. Tam zidajo okna brez stekel; ta je podrla granata zid in je vdolbina slabo zakrita z deskami; ta hiša kaže vse polno sledov infanterijskega ognja. Drugod pričajo gole razvaline o požaru. Vendar pa dobiš v celoti vtis, da se vojna na Belgradu razmeroma zelo malo pozna. Seveda, od nesrečnega leta 1915. teče že četrto leto; vmes je doba skoro popolnoma mirnih let okupacije. Zunanja škoda ni tako velika, a grozna je po hišah. Povsod manjka najpotrebnejše oprave.

»Belgrad je najbolj krvavi kamen na celim bojišču Evrope«, je rekel Dragašević o naši prestolici že pred svetovno vojno. Kolikokrat je menjal Belgrad svojega gospodarja samo v turški dobi! Leta 1521. ga je osvojil v 20. jurišu Suleiman Veliki, nakar so vladali notri Turki nepretrgano do leta 1688., ko jim ga je iztrgal volilni knez badenski Maks Emanuel za 2 leti. V začetku 18. stoletja ga je zavzel Evgen Savojski, a zopet samo za kratko dobo, do l. 1739. Podobno je mesto menjalo gospodarje v začetku 19. stoletja, ko so ga zavzeli leta 1806. Srbi, a leta 1813. zopet izgubili. Turki so se definitivno umaknili iz Belgrada šele 6. aprila 1867., torej pred 52. leti. Nanje spominjajo še velikanski ostanki belgrajske trdnjave in ena džamija. Sicer pa menda ni naroda, ki bi se bil obdržal pod Turki tako čist in nedotaknjen kot baš Srbi. Dočim je na primer tretjina Bosne mohamedanska, je Srbija skoro popolnoma v verskem in narodnem oziru enotna. — Omenjene letnice pa govorijo tudi o nepopisnih grozotah, ki so spremljale te boje s Turki. Vsak kamen v Belgradu je takorekoč priča krvi in nečloveških muk; koderkoli hodiš, hodiš po

grobvih tisočev, ki so padli za krst časti in svobodo zlato, ali pa umirali v ječah, na vešalih, na kolih in v ogromnem mokrem grobu Save in Donave. Tudi sedanja vojna ni zahtevala nikjer toliko mučnikov za svobodo kakor baš v Srbiji. Na 250.000 se ceni število žrtev iz bivšega avstrijskega ozemlja, ki so umrle na vešalih, po kroglo, v ječah in resnažnih taboriščih, kjer so jih kosile najezljive botezni kar po hekatombah. V trgovinah vidiš še na prodaj razglednice s fotografijami obojenjakov... Kaj je pretrpela Srbija med vojno, nam bo od odkrila zgodovina še e počasaj; počasi nam bo postalo jasno, na kak način je poginilo nad 30 odstotkov vsega prebivalstva v teku enega leta. Pred par dnevi sem bral, da so samo Bolgari usmrtili nad 200 srbskih svečenikov. Vse je skušalo uničiti ta rod z ognjem in mečem. Zato stopaš s spoštovanjem po belgrajskih ulicah, iz morja krvi je vzklila naša svoboda, naj nam bo temu primerno tudi sveta!

Po teh okrvavljenih krajih, po teh cestah, namočenih s krvjo in solzami, in po tem svežem zraku, v katerem je izdihnilo toliko smrtnih bojov, hodijo ljudje s tihim, labnim korakom in zidajo na razvalinah novo življenje. Malo se ozirajo nazaj — pogled jim gre v bodočnost, kupljeno s tolikimi žrtvami. Kot brata sprejmejo Slovenca v svoji hiši in mu slikajo minule čase. Vendar se ti pa zdi, da leži nad vsem Belgradom nekaj mir in tišina, kakor bi se ljudje bali glasno govoriti, ker so komaj pokopani trupla ubitih, obojenih in v ječah umrlih sorodnikov. V teku 14 dni še nisem videl v Belgradu pijanca.

Tragedija, pričeta s prihodom Turkov v te kraje, je doigrana; obsodba celega sveta leži na Turkih in njih zaveznikih. S svečanim korakom stopa Jugoslavija v svoj dvor, zidat nove čase na zemlji velikih dedov!

Iz življenja v Belgradu.

Belgrajčan je zelo prijazen. Ako si se izgubil na ulici, lahko dobiš visokega gosпода, ki te bo spremljal do doma. Sicer se pa nič ne boj, ako tudi sam tavaš v pozni nočni uri po belgrajskih predmestjih. Javna varnost je vzorna; o tatvinah in ropih se skoro ne sliši, pač pa pripovedujejo, da pred vojno ljudje skoro niso poznali ključavnic, tako varno je bilo življenje v mestu.

Najbolj neprijetna reč v Belgradu so — anarhične cene. Ako boš plačeval za mesečno sobo samo kakih 100 dinarjev (285—290 K), si izredno srečen. Lahko se ti primeri, da boš plačeval baš še enkrat toliko in še več. 700 K za mesečno sobo ni nikaka redkost.

Hrana je primeroma poceni. Navadno kosilo ali večerjo dobiš za 12—20 K, zajtrk za 4 K. Liter vina stane 10—14 K. Pri brivcu plačaš za britje 3 K. Fantič na ulici ti računa 2 K, da ti osnaži čevlje. Razglednice boš enkrat plačal po 30 v, drugič po 60 v, tretjič po 80 v, četrtič po 3 K; nobene mere ni! Porcelanasta steklenica črnila, držača pol osminke litra, te stane

5 K, navadna sveča 7 K. Pomaranča 2 do 4 K, hleb belega kruha 5 K. Ceno ti pove vsakdo v kronah. Kupil sem bil baš dinarjev po 2 K 90 v in plačal hleb kruha za 5 K v dinarjih. Računal ga je 2 dinarja, tako, da sem izgubil na kurzu 80 vin. Ista dva dinarja, ki sem dal pred pol ure zanj 5 K 80 v, sta bila sedaj vredna samo 5 K. Za vinarje se pač tu nikdo več ne zmeni.

Slabo je poskrbljeno v Belgradu za časopisje. Na prodaj dobiš pri raznašalcih samo srbske liste, kvečjemu tudi hrvaške. Vsaka številka belgrajskih dnevnikov veča 50 v in je po obliki in vsebini precej revna. Pri nas so izhajali listi v tako majhni obliki le ob časih naihuišega pomanjkanja papirja. Človek se čudi, kako more tako mesto izhajati s tako skromnim časopisjem, Kavarno značijo pri nas skupine bralcev, zatopljenih v liste. V Belgradu pa večina obiskovalcev kavarne soloh nima lista v rokah. Potruditi se moraš, da iztakneš kak časnik. Tuih listov soloh ne dobiš nikjer: mislim, d riti slovenskih listov nima noben javni lokal, kaj šele nemških ali laških!

Čudiš se tudi, da Belgrad nima — poštnih nabiralnikov. Če hočeš oddati pismo na pošto, ga moraš nesti obeno na poštni urad, ker drugod ne dobiš znamk na prodaj, na pošti na samo toliko, kolikor jih baš tistikrat rebiš. Zakaj je ta stvar urejena tako nerodno, mi ni jasno. Poštne težave se stonjujejo še v tem, da slovenske ali hrvaške znamke v Belgradu niso veljavne, dosi je pošta centralizirana. Če se pelješ čez Donavo v Zemun, dobiš tam znamk, kolikor hočeš, a v Belgradu so te znamke že neveljavne. Jasno je, da je izboljšanje poštne razmer samo vprašanje kratkega časa.

V Zemunu dobiš trojezične ulične napise: v latinici, v nemškem jeziku in v cirilici. Napisi v cirilici (ne v nemščini!) so še vedno — prečrtani in prebarvani. Nikdo se ne škandalizira nad tem in se ne vzame truda, da bi izbrisal te smešne anahronizme. Očividno taki znaki minulih časov Srbom delajo več zabave kot izre. Niti Belgrad ni dosledno prepisan nazaj v cirilico. Mnogo ulic ima n. pr. napisano ime samo v latinici in sicer kar kje na kakem zidu ob pričetku ulice. Pri nas nosi vsaka hiša napisano ime ulice. V Belgradu pa izveš ime samo ob vstopu v ulico. Če ga takrat nisi prebral, ga boš iskal zama do konca ulice. Zato je jasno, da hucje imena ulic zelo slabo poznajo. Nekaj je tujcev, nekaj tudi gotovo analfabetov, velik del pa ne pozna imen ulic, ker jih premalokrat bere.

A to so res »malenkosti iz Belgrada«, ki jih tujec ob prvem prihodu nekako sumljivo ogleduje. Sedaj se zbira v Belgradu ogromno premoženje. V razmeroma majhnem mestu se bodo naselili veletrgovci, politični in trgovski zastopniki vseh držav Evrope in ostalega sveta, mesto se bo pa dvigalo, lepšalo in razvijalo v hitrem tempu do višine, ki jo danes komaj slutimo! Prav kakor gobe po dežju se bodo dvigale v Belgradu palače, orijent in okcident si bosta podajala roke na čarobnih višinah ob sotoku Save in Donave.

Aprovizacija.

a Iz seje mesinega aprovizračnega odseka z dne 20. t. m. je poročati: Prilodnji tečen razdeli aprovizacija po 1 kg ameriškanske moke na izkaznice za moko, kilogram stane 4 K 66 vin.

Krušne moko primanjkuje. Aprovizacija razdeli pekrom zadnja ostanek pšenične in koruzne moke. Peki imajo potem moke za pet dni in se bo morala vsled tega s prilodnjim četrtkom ustaviti peka kruha. V času, ko se ne bo pekel kruh, razdeljuje aprovizacija po en in pol kilograma ameriškanske moke na osebo in tečen. Kilogram se zaračuni 4 K 66 vin. Sklep, da se opusti zaenkrat peko kruha in razdeljuje ameriškansko moko, je smatratil začasnim. Odsek bo v svoji prilodnji seji zopet razpravljaj, če ne bi vendar le kazalo peči kruh. Seveda bi bil kruh zelo drag in velika večina prebivalstva ne bi mogla plačevati tako visokih cen. Iz nezvarnega položaja, ki je nastal glede preskrbe s kruhom, nas rešijo edino le izdatnejše dobave domače krušne moke, ki jo je vendar dobiti še za kolikor toliko primerno ceno. Aprovizacija pričakuje, da ji žitni zavod v Ljubljani preskrbi zopet zadostne množine domače krušne moke.

Delavcem in delavkam v aprovizračnih skladiščih se zviša plača.

Prosta kupčija z govejo živino je najtežje prizadela Ljubljano. Cene se vsaki dan višajo in blaga je vedno manj na trgu. Prosto kupčijo bo na vsak način omejiti in poveriti nakup živine javni aprovizračski nakupovalnici. Aprovizacija zaenkrat kupi en vagon živine za svojo ubožno akcijo B skupine. Ako ostane naredba o prosti kupčiji še nadalje v veljavi, priporoča mestni magistrat deželni vladi, da se uvede v Ljubljani zopet vsaki teden redni sejmi za živino.

Mestna aprovizacija svoje ubožne akcije nikakor ne bo mogla opustiti. Nasprotno bo morala še znaprej dajati revnejšim slojem cenejše meso in mogoče tudi kruh. Pri današnjih cenah pa difference med nakupno in prodajno ceno iz aprovizračnih fondov absolutno pokriti ne bo mogoče. Zato mora vlada priskočiti aprovizaciji na pomoč. Aprovizračni odsek sklene, naprositi deželno vlado, da izposluje mestni aprovizaciji za prehrano revnejših slojev mesečno subvencijo najmanj 30.000 kron.

Društvo hišnih posestnikov prosi za enega zastopnika v aprovizračskem odseku. Odsek ne ugovarja, če se zastopnik vpokliče.

Aprovizračni odsek sklene prositi vlado, da bodi odslej tudi v žitnem zavodu v

Ljubljani zastopstvo mesta. Pri žitnem zavodu naj bodo vse tri stranke jednako zastopane.

a Meso na rdeče izkaznice B bo delila mestna aprovizacija v ponedeljek, dne 24. t. m. v cerkvi sv. Jožefa. Določa se ta-le red: dopoldne od pol 8. do 8. ure števil 1 do 200, od 8. do pol 9. ure št. 201 do 400, od pol 9. do 9. ure števil 401 do 600, od 9. do pol 10. ure števil 601 do 800, od pol 10. do 10. ure števil 801 do 1000, od 10. do pol 11. ure števil 1001 do 1200, od pol 11. do 11. ure števil 1201 do 1400, popoldan od 2. do pol 3. ure števil 1401 do 1600, od pol 3. do 3. ure števil 1601 do 1800, od 3. do pol 4. ure števil 1801 do 2000, od pol 4. do 4. ure števil 2001 do 2200, od 4. do pol 5. ure števil 2201 do 2400, od pol 5. do 5. ure št. 2401 do konca.

a Meso za zavode. Mestna aprovizacija bo oddajala meso za zavode v ponedeljek, dne 24. t. m. od 1. do 2. ure popoldne v cerkvi sv. Jožefa.

Širite „Večerni list“

Vsakovrstne slamnike

priporoča gg. trgovcem in slavnemu občinstvu, kakor tudi slavnate čevlje (kolne), predpraznike, slavnate podplate za čevlje

Franjo Cerar, tovarna slamnikov,
Stob p. Domžale.

ovarna je 7 minut oddaljena od kolodvora.

Kupi se hiša

na Sv. Petra cesti, najrajši od jubilejnega mostu do frančiškanskega. Prijazne ponudbe na upravo pod hiša 1970.

Gremij trgovcev v Ljubljani.

Ker je dvorana v Mestnem domu dne 24. t. m. zasedena, naznanjam vsem članom gremija, da se vrši občni zbor gremija dne 24. t. m. ob polu 8 zvečer v mestni dvorani, Mestni trg, dohod v srednjem poslopju, I. nadstropje.

Še enkrat vabim vse trgovce, da se zanesljivo udeležijo tega zborovanja ki je za vse trgovce vitalnega pomena.

Pridite vsi, komur je lastna blaginja pri srcu.

Ivan Samec, načelnik.

Prodajalno čevljev v Celju

v hiši Narodnega doma

1633

je otvorila

„Mirenska čevljarska zadruga“, t. č. Mozirje.

Čevlji iz pravega usnja v vseh vrstah od težkih delavskih do elegantnih. Tročno ročno delo. Oglejte si osebno!

Zlati hrošč.

Angleški spisal Edgar Allan Poe. — Prevél Vladimir Legar.

(Dalje.)

»Dragi Legrand,« sem vzkliknil in ga prekinil, »ti si gotovo bolan in bolje bo zate, če ležeš v posteljo. Jaz pa bom, dokler ne ozdraviš, pri tebi. Ti imaš mrzlico in —«

»Potiplji žilota mi je odvrnil.

Prijel sem mu roko, toda v resnici nisem opazil niti najmanjšega znaka mrzlice.

»Toda ti si lahko bolan, ne da bi imel mrzlico. Dovolj mi, da ti povem svoje mnenje in pojdi v posteljo. Potem —«

»Motiš se,« me je prekinil, »čutim se tako zdravega, kot je to le mogoče pri mojem razburjenju. Če mi res hočeš dobro, potem odstrani to razburjenje.«

»In kako naj to storim?«

»Prav lahko. Jupiter in jaz greva v gore in pri tem pohodu potrebujeva osebo, na katero se lahko zanašava. Edino tebi lahko vse zaupam. Naj se moja stvar posreči ali ne, na vsak način bo poglobilo razburjenje, ki se me je lotilo.«

»V vsakem slučaju ti rad pomagam,« sem mu odgovoril, »toda povej, ali je ta vražji hrošč v kaki zvezi s tvojim pohodom v gore?«

»Seveda.«

»Potem, Legrand, te ne morem spremljati na tako nespametni poti!«

»Žal mi je, zelo žal, kajti sicer bova morala poskusiti sama z Jupitrom.«

»Pa poskusita sama! Oni človek je znorel — toda stoj! — Koliko časa pa mi zliš biti odsoten?«

»Najbrže vso noč; takoj bova pot nastopila in jutri zjutraj bova že nazaj.«

»In ali mi daš častno besedo, da se boš vrnil domov, kadar te bo minila ta manija in bo stvar s tem hroščem (vrag ga vzejal!) končana, ter da me boš ubogal, kot da bi bil jaz tvoj zdravnik?«

»Da, obljubljam ti; in zdaj pa pusti, da odidem, kajti mi ne smemo izgubiti nič časa.«

S težkim srcem sem spremljal svojega prijatelja. Ravno ob štirih popoldne smo zapustili koč: Legrand, Jupiter, pes in jaz. Jupiter je nesel koso in lopate — navzlic še drugi priljagi je hotel vse orodje imeti pri sebi, najbrže ker se je bal, da ne bi prišlo v roke njegovemu gospodu. Njegov obraz je kazal nekako čudno ozlovoljenje in edino besede »proklet keber« je ponavljaj sedaj pa sedaj. Jaz sem nesel dvoje ročnih svetilk, Legrand pa je imel samo hrošča, privezanega na koncu daljše vrvice, ki jo je vihal sem in tja, Bog zna iz kakih razlogov. Ko sem opazil ta slednji, jasni dokaz, da se mu je v resnici zmešalo, sem komaj zadrževal sohe. Najboljše bo, se mi je zdelo, da se delam njemu nasproti takega, kot da smatram stvar resno in potrpi z njim do skrajnosti. Medtem sem poizkušal od njega izvedeti, čemu sploh ta pohod v gorovje. Pa ko je enkrat dosegel, da sem šel z njim, se mu ni ljubilo spustiti v kak to stvar zadevajoč pogovor, temveč je odklonil vsa taka vprašanja enostavno:

»Bomo že videli.« S pomočjo čolna smo dospeli čez rečico na celino, prehodili gričevje na obrežju in šli v severno-zahodni smeri skozi vedno bolj divje in samotno pokrajino, kjer ni bilo nobenega sledu o kakem prebivalcu. Legrand je nas peljal z veliko gotovostjo in se je le tu pa tam ustavil, najbrže, da se razgleda v svrhu orijentacije, kajti gotovo je že kdaj preje hodil tod.

Tako smo hodili približno dve uri in solnce se je že bližalo zatonu, ko smo dospeli v pokrajino, ki je bila še veliko samotnejša, kot vse, kar smo jih dosedaj videli. Neke vrste planota, sredi katere se je spenjala visoka gora, vsa pokrita z gozdovi in posekanimi drevesnimi debli, katere je le drevje zadrževalo, da se niso privahili v dolino. V ozadiju so bile globoke gorske kotline, ki so segale vsepovsod in dajale celoti še bolj melanholičen izraz. Prva višina, ki smo jo dosegli je bila na gosto zaraščena z robidovjem in kmalu smo spoznali, da bi nam ne bilo mogoče iti dalje, če si ne bi delali sproti poti s koso. Na gospodarjev ukaz je pokosil Jupiter vso pot do vnožja nekega nenavadno visokega drevesa, poleg katerega je stalo na planoti še kakih osem ali deset hrastov. To drevo je gledé lepega, košatega vejevja, razsežnosti in veličastne postave presežalo vsa drevesa, kar sem jih kdaj videl. Ko smo prišli do njega, se je obrnil Legrand k Jupitru in ga vprašal, če se upa splezati na drevo. Stari mož je osupnil vsled takega vprašanja in nekaj časa molčal. Končno je stopil k orjaškemu deblu in ga skrbno motril. Čez nekaj trenutkov je rekel: »Da, gspud Vili, Jup je še zmeraj splezal na vsako drevo, na ne bi na to?«

»No, potem splezaj takoj, kajti mrak že nastaja in potem bo težje izvršiti naš načrt. Splezaj najprvo po glavnem deblu, potem ti bom pa že povedal, kod moraš dalje in tu pa imaš — dobro pazi — hrošča, ki ga vzemi s seboj!«

»Keber, gspud, keber! Zlati keber!« je vzkliknil Jupiter preplašeno, »kaj čem s kebro na drevesu? Vrag me vzemi, ampak kebra pa ne primem v roke!«

»Če se bojiš, Jup, tako velik, močan zamorec, kot si ti, prijeti tako majhno mrtvo stvarico, potem ga pa nesj na vrvi, vzeti ga moraš, sicer sem prisiljen ti razbiti glavo z lopato.«

»E, kaj ste tako hudi?« je odvrnil Jup, očitvidno osramočen in zato popustljiv, »ali mislite, da se res bojim kebra. Kar taku v en dan sem blebetal. Kje se jaz bojim tiste živali?« Pri teh besedah je skrajno previdno prijel za konec vrvice in držal hrošča kolikor mogoče proč od sebe in začel plezati. V mladosti ima te vrste tulipano drevo (*Liriodendron tulipiferum*) najlepše, kar jih je v ameriških gozdovih, zelo gladko deblo, ki ima šele v visoki vejevje. Toda s starostjo postane skorja hrapava in neravna in že spodaj pri deblu poganjajo majhne veje. V našem slučaju se je sprva

zdelo plezanje težavnejše kot je bilo v resnici. Jupiter je objel orjaško deblo kolikor mogoče tesno z rokami in nogami, se priprijel za daljše veje, tako da se je tudi z nogami mogel postiviti na spodnje deblove izrastke in slednjič dosegel vrh glavnega debela, odkoder se je drevo cepilo na dve razvejevi. Plezalec je bil kakih sedemdeset čevljev visoko od tal.

»Kam sedaj, gspud Viljem?« je vprašal.

»Plezaj po tej glavni veji,« je odvrnil Legrand. Zamorec ga je ubogal in kot se je zdelo, brez kake plahosti. Vedno višje in višje se je spenjal, dokler ni njegova krepka postava izgubila v gostem listju vej. Kmalu sva začula njegove klice.

»Do kod naj grem?«

»Kako visoko pa si že?« ga je vprašal Legrand.

»Ah, taku visok žel Vse nebo že vidim!« je odgovoril Jupiter.

»Nebo te ne briga nič; pazi, kar ti bom sedaj povedal. Ozri se po deblu navzdol in šteje veje na tej strani. Za koliko vej si visoko?«

»Ena, dve, tri, štiri, pet — šest. Pet vej je pod mano in jaz sem na šestile!«

»Splezaj še eno vejo višje!«

Čez nekaj trenutkov sva spet začula njegov glas, ki nama je sporočal, da je dosegel sedmo vejo.

»No, Jup,« je zakričal Legrand očitvidno skrajno razburjen, »pojdi po oni veji tako daleč proti njenemu koncu, kolikor je možno. Če boš ugledal kaj posebnega, nama sporoči.«

Sedaj je v meni izginil zadnji dvom, da ni moj prijatelj pri zdravi pameti. Smatral sem ga za popolnoma umobolnega in sem se resno vznemirjal, na kak način naj ga spravim domov. Ko sem premišljeval, kaj se bo pravzaprav tu zgodilo, sva spet začula Jupitrov glas. »Bojim se, prokleto se bojim še naprej po tej veji, — saj je skoro vsa trhla!«

»Kaj si rekel, da je veja trhla?« je s tresočim glasom vprašal Legrand.

»I, kaj pak! Prav suha je že, nič življenja nima!«

»Moj Bog, kaj naj storim?« se je vprašal Legrand, ki je bil videči v veliki stiski.

»Kaj naj bi storil?« sem ga hitro vprašal, vesel, da sem našel besedo, s katero prekinem tišino, »vrni se domov in pojdi v posteljo. Pojdi no in bodi vendar pameten. Pozno je že in saj si vendar obljubil, da boš mene ubogal!«

»Jupiter,« je zaklical, ne da bi se le količkaj zame brigal, »ali me čuješ?«

»Seveda, gspud Viljem! Prav razločno vas slišim!«

»Preišči z nožem če je veja zelo trhla!«

»Ej, trhla je, trhla, kaj bi ne vedel,« je odvrnil zamorec čez nekaj trenutkov, »ampak bi bila lahko še bolj trhla. Sam bi šel še lahko malo dalje po njej!«

»Sam! Kako misliš?«

»Ja, sam, brez kebra. Ta keber je pa že tako težak. Če bi ga proč vrgel, bi bilo boljše, potem . . .«

(Dalje.)

Izdajatelji konsorcij »Večernega lista«.

Odgovorni urednik Viktor Cencič.

Tiska Južnoslovenska tiskarna v Ljubljani.